



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 39/2019-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou Burian & partners, s. r. o., Vojtecha Tvrdeho 1, Žilina, v mene ktorej koná advokát JUDr. Martin Burian, vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky 1) postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cbi 27/2017 a jeho uznesením z 30. apríla 2018 a postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 16 CoKR 19/2018 a jeho uznesením z 23. októbra 2018, ako aj 2) postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cbi 28/2017 a jeho uznesením z 30. apríla 2018 a postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 16 CoKR 13/2018 a jeho uznesením z 24. októbra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 21. decembra 2018 doručené sťažnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) 1) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“)

v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cbi 27/2017 a jeho uznesením z 30. apríla 2018 a postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 CoKR 19/2018 a jeho uznesením z 23. októbra 2018, ako aj 2) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cbi 28/2017 a jeho uznesením z 30. apríla 2018 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 CoKR 13/2018 a jeho uznesením z 24. októbra 2018. Sťažnosti boli odovzdané na poštovú prepravu 19. decembra 2018.

2. Uznesením ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 15/2019 zo 17. januára 2019 boli obe sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 2532/2018 a sp. zn. Rvp 2538/2018 spojené na spoločné konanie vedené ďalej pod sp. zn. Rvp 2532/2018.

3. K prvej sťažnosti

3.1 Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením okresného súdu sp. zn. 38 K 48/2015 z 10. decembra 2015 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka [REDAKOVANÉ] (ďalej len „úpadca“), a do funkcie správcu bola ustanovená [REDAKOVANÉ] (ďalej len „správca“).

Správca 15. mája 2017 zverejnil v Obchodnom vestníku oznam z 10. mája 2017, ktorý obsahoval zoznam pohľadávok proti oddelenej podstate zabezpečeného veriteľa ČSOB, a. s. (ďalej len „ČSOB“), ktoré boli alebo majú byť uspokojené z výtťažku zo speňaženia oddelenej podstaty. Zároveň oznámil zámer zostaviť konečný rozvrh výtťažku z tejto oddelenej podstaty a oznámil tiež zostavenie zoznamu pohľadávok ČSOB proti oddelenej podstate, ktoré boli alebo majú byť uspokojené z výtťažku zaradeného do tejto oddelenej podstaty, z ktorej sa rozvrh zostavuje. Napokon oznámil aj zámer zostaviť rozvrh výtťažku z oddelenej podstaty ČSOB.

ČSOB ako veriteľ úpadcu v zákonnej lehote prihlásila svoje pohľadávky do konkurzu vyhláseného na majetok úpadcu, a to v celkovej výške 662 642,61 €. Išlo o pohľadávky z úverovej zmluvy zo 6. septembra 2000 vo výške 61 683,61 € a zo zmluvy o revolvingovom úvere vo výške 600 959 €. Obe tieto pohľadávky uplatnila ČSOB v konkurze 15. januára 2016 ako zabezpečené pohľadávky s poradovými č. 1 a 2.

3.2 V zmysle § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. V zmysle § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Zmluvou o postúpení pohľadávky z 18. marca 2016 uzatvorenou medzi sťažovateľom ako postupníkom a ČSOB ako postupcom sťažovateľ nadobudol obe už uvedené pohľadávky, v dôsledku čoho sa z titulu sukcesie *ipso iure* stal veriteľom úpadcu.

3.3 Podľa § 96 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) veriteľský výbor, dotknutý zabezpečený veriteľ a každý, kto tvrdí, že je veriteľom pohľadávky proti podstate, je oprávnený do 30 dní od zverejnenia oznamu o zostavení zoznamu pohľadávok proti podstate do neho nahliadnuť a podaním na predpísanom tlačive namietnuť u správcu poradia pohľadávky proti podstate.

V súlade s uvedeným ustanovením sťažovateľ v postavení zabezpečeného veriteľa podal v zákonnej lehote 14. júna 2017 u správcu námietku poradia pohľadávky proti podstate týkajúcu sa pohľadávky proti oddelenej podstate vo výške 3 420 €. Právny dôvod vzniku pohľadávky je v rozvrhu uvedený ako archivácia. Sťažovateľ v námietke uviedol, že podľa jeho názoru ide o neprimerane vysokú sumu a do zoznamu pohľadávok by mala byť zaradená v inom rozsahu.

3.4 Sťažovateľovi bolo doručené oznámenie správcu o vyhodnotení námietok poradia pohľadávok proti podstate, v ktorom označil komplexne všetky námietky sťažovateľa ako neopodstatnené. Nijako svoje stanovisko neodôvodnil, len stručne uviedol, že *„V nadväznosti na obdržanie námietok poradia pohľadávok proti podstate, dovoľujeme si Vám uviesť, že tieto sme vyhodnotili ako neopodstatnené.“*

3.5 Uznesením okresného súdu č. k. 36 Cbi 27/2017-49 z 30. apríla 2018 bola žaloba sťažovateľa vo veci určenia poradia pohľadávky proti podstate zamietnutá. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že žaloba bola zamietnutá pre absenciu aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľa. Podľa názoru okresného súdu žalobca (sťažovateľ) v zmysle § 25 ods. 5 zákona o konkurze mohol vykonávať práva zabezpečeného veriteľa spojené

s nadobudnutými pohľadávkami v označenom konkurznom konaní od zverejnenia oznamu o nadobudnutí právoplatnosti uznesenia okresného súdu sp. zn. 38 K 48/2015 z 10. augusta 2017 v Obchodnom vestníku, teda od 13. septembra 2017. Vzhľadom na to, že 14. júna 2017 sťažovateľ v zmysle tohto ustanovenia nemohol vykonávať práva zabezpečeného veriteľa spojené s predmetnými zabezpečenými (postúpenými) pohľadávkami v konkurznom konaní, bolo potrebné posúdiť námietku poradia pohľadávky proti podstate z 9. júna 2017 podanú sťažovateľom ako takú, ktorá bola podaná neoprávnenou osobou. Podanie sťažovateľa doručené správcovi 14. júna 2017 a označené ako „*Námietky poradia pohľadávky proti podstate*“ nevyvolalo právne účinky spojené s podaním námietok, ktoré sú upravené v § 96 ods. 3 a 4 zákona o konkurze.

3.6 Sťažovateľ s argumentáciou okresného súdu nesúhlasí. Zastáva primárne názor, že uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávok sa stal ich vlastníkom a z titulu singularnej sukcesie *ipso iure* aj veriteľom úpadcu a vstúpil tak do právneho vzťahu s úpadcom namiesto ČSOB (stal sa zabezpečeným veriteľom úpadcu). Ako to z § 96 ods. 3 zákona o konkurze *expressis verbis* vyplýva, legitimovaným na podanie námietky poradia pohľadávky proti podstate je (*inter alia*) aj každý subjekt tvrdiaci, že je veriteľom pohľadávky proti podstate. Zákonodarca teda diferencuje medzi zabezpečenými veriteľmi na jednej strane a na druhej strane tými, ktorí o sebe tvrdia, že sú veriteľmi pohľadávky proti podstate. Sťažovateľa preto nesporne možno subsumovať pod skupinu subjektov oprávnených podať námietku v zmysle § 96 ods. 3 zákona o konkurze.

3.7 S ohľadom na uvedené skutočnosti aktívna legitimácia sťažovateľa vyplýva z predpokladu, že je daná už legitimáciou na podanie námietok. Táto legitimácia je daná samotným statusom veriteľa, a preto za aktívne legitimovaného treba považovať každého hmotnoprávneho veriteľa, a to bez potreby povolenia vstupu do konkurzného konania. Postačilo preto preukázať, že sťažovateľ je z hmotnoprávneho hľadiska veriteľom úpadcu.

3.8 Ďalej je podľa sťažovateľa významné, že pre rozhodovanie súdu o predmete tohto sporu je relevantný stav v čase vyhlásenia jeho uznesenia (§ 217 ods. 1 v spojení s § 234 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Okresný súd uznesením sp. zn. 38 K 48/2015 z 10. augusta 2017 povolil vstup sťažovateľa do konkurzného konania ako nového veriteľa

pohládavok pôvodného veriteľa ČSOB, pričom toto uznesenie sa stalo právoplatným 5. septembra 2017 a v Obchodnom vestníku bolo oznámenie o právoplatnosti uverejnené 12. septembra 2017. Znamená to, že sťažovateľ v čase vydania uznesenia okresného súdu č. k. 36 Cbi 27/2017-49 z 30. apríla 2018 disponoval aktívnou vecnou legitimáciou v konaní, keďže pre toto uznesenie bol rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (nie v čase začatia konania).

3.9 Proti uzneseniu okresného súdu č. k. 36 Cbi 27/2017-49 z 30. apríla 2018 podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom požadoval zmeniť uznesenie tak, že sa žalobe v celom rozsahu vyhovie, prípadne sa uznesenie zruší a vec vráti na ďalšie konanie.

3.10 Uznesením krajského súdu č. k. 16 CoKR 19/2018-76 z 23. októbra 2018 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené. Právoplatným sa stalo 9. novembra 2018.

3.11 Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd o jeho prvej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Trenčín v konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 36Cbi/27/2017 Uznesením 36Cbi/27/2017 zo dňa 30.04.2018 porušil právo Sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR (právo vlastníť majetok) v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy SR (právo na rovnaké zaobchádzanie) a v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy (právo na súdnu ochranu).

Okresný súd Trenčín v konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 36Cbi/27/2017 Uznesením 36Cbi/27/2017 zo dňa 30.04.2018 porušil čl. 1 ods. 1 Ústavy SR (princíp právnej istoty).

Krajský súd Trenčín uznesením sp. zn. 16CoKR/19/2018 zo dňa 23.10.2018 porušil právo Sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR (právo vlastníť majetok) v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy SR (právo na rovnaké zaobchádzanie) a v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy (právo na súdnu ochranu).

Krajský súd Trenčín uznesením sp. zn. 16CoKR/19/2018 zo dňa 23.10.2018 porušil čl. 1 ods. 1 Ústavy SR (princíp právnej istoty).

Ústavný súd uznesenie Krajského súdu Trenčín uznesením sp. zn. 16CoKR/19/2018 zo dňa 23.10.2018, ktorým potvrdil Uznesenie Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 36Cbi/27/2017 zo dňa 30.04.2018 zrušuje.

Ústavný súd uznesenie Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 36Cbi/27/2017 zo dňa 30.04.2018 zrušuje a vracia vec Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie.

Žiaden účastník nemá nárok na náhradu trov konania pred Ústavným súdom.“

3.12 Sťažovateľ napokon žiada, aby ústavný súd dočasným opatrením odložil vykonateľnosť uznesenia okresného súdu č. k. 36 Cbi 27/2017-49 z 30. apríla 2018.

4. K druhej sťažnosti

4.1 Z druhej sťažnosti vyplýva, že prevažná väčšina jej skutkových tvrdení, ako aj jej právne závery sú zhodné s prvou sťažnosťou.

4.2 Odlišnosť v skutkových tvrdeniach je takáto:

Z dôvodu, že odmena správcu z oddelenej podstaty vo výške 70 475,89 € nebola v zozname pohľadávok proti oddelenej podstate uvedená, sťažovateľ ako zabezpečený veriteľ nemal možnosť túto skutočnosť namietat' v súlade s § 96 ods. 3 zákona o konkurze v 30-dňovej lehote od zverejnenia oznamu o zostavení zoznamu pohľadávok proti podstate. O tejto skutočnosti sa sťažovateľ dozvedel z e-mailu správcu zo 16. júna 2017 adresovaného ČSOB, ktorým správca zaslal ČSOB návrh konečného rozvrhu výťažku zo speňaženia oddelenej podstaty. Keďže prvý možný deň, keď sa sťažovateľ mohol dozvedieť o výpočte odmeny správcu, je 16. júl 2017, treba považovať tento deň za deň zverejnenia oznamu o zostavení zoznamu.

4.3 Sťažovateľ v pozícii zabezpečeného veriteľa podal v zákonnej lehote u správcu námietku poradia pohľadávky proti podstate týkajúcu sa pohľadávky proti oddelenej podstate vo výške 70 475,89 €. Namietal, že pri správnom výpočte tejto odmeny by malo ísť len o sumu 28 200 €.

4.4 Sťažovateľovi bolo doručené oznámenie správcu o vyhodnotení námietok poradia pohľadávok proti podstate, v ktorom označil komplexne všetky námietky za neopodstatnené, a to bez konkrétneho odôvodnenia.

4.5 Uznesením okresného súdu č. k. 36 Cbi 28/2017-52 z 30. apríla 2018 bola žaloba sťažovateľa vo veci určenia poradia pohľadávky proti podstate zamietnutá, a to z totožných dôvodov ako v prvej sťažnosti.

Uznesením krajského súdu č. k. 16 CoKR 13/2018-78 z 24. októbra 2018 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené.

4.6 Námietky sťažovateľa proti obom uzneseniam sú zhodné s námietkami uvedenými v prvej sťažnosti.

4.7 Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd o jeho druhej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Trenčín v konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 36Cbi/28/2017 Uznesením 36Cbi/28/2017 zo dňa 30.04.2018 porušil právo Sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR (právo vlastníť majetok) v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy SR (právo na rovnaké zaobchádzanie) a v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy (právo na súdnu ochranu).

Okresný súd Trenčín v konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 36Cbi/28/2017 Uznesením 36Cbi/28/2017 zo dňa 30.04.2018 porušil čl. 1 ods. 1 Ústavy SR (princíp právnej istoty).

Krajský súd Trenčín uznesením sp. zn. 16CoKR/13/2018 zo dňa 24.10.2018 porušil právo Sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR (právo vlastníť majetok) v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy SR (právo na rovnaké zaobchádzanie) a v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy (právo na súdnu ochranu).

Krajský súd Trenčín uznesením sp. zn. 16CoKR/13/2018 zo dňa 24.10.2018 porušil čl. 1 ods. 1 Ústavy SR (princíp právnej istoty).

Ústavný súd uznesenie Krajského súdu Trenčín uznesením sp. zn. 16CoKR/13/2018 zo dňa 24.10.2018, ktorým potvrdil Uznesenie Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 36Cbi/28/2017 zo dňa 30.04.2018 zrušuje.

Ústavný súd uznesenie Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 36Cbi/28/2017 zo dňa 30.04.2018 zrušuje a vracia vec Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie.

Žiaden účastník nemá nárok na náhradu trov konania pred Ústavným súdom.“

4.8 Sťažovateľ napokon žiada, aby ústavný súd dočasným opatrením odložil vykonateľnosť uznesenia okresného súdu č. k. 36 Cbi 28/2017-52 z 30. apríla 2018.

II.

5. Z uznesenia krajského súdu č. k. 16 CoKR 19/2018-76 z 23. októbra 2018 vyplýva, že ním bolo potvrdené uznesenie okresného súdu č. k. 36 Cbi 27/2017-49 z 30. apríla 2018.

Podľa názoru krajského súdu § 25 zákona o konkurze upravuje procesný postup pre zmenu účastníka konkurzného konania v prípade, ak sa novým veriteľom pohľadávky v priebehu konkurzu stane subjekt, ktorý nebol účastníkom konkurzného konania. Právny predchodca sťažovateľa (ČSOB) mal v čase prevodu pohľadávky na sťažovateľa postavenie účastníka konkurzného konania (§ 24 ods. 1 zákona o konkurze), pričom počas konkurzu nemožno pohľadávku, ktorá sa v konkurze uplatňuje prihláškou, uspokojiť z majetku podliehajúceho konkurzu inak ako rozvrhom výťažku zo speňazenia tohto majetku. Tento účinok vyhlásenia konkurzu neobmedzoval pôvodného veriteľa (ČSOB), ktorý pohľadávku do konkurzu prihlásil, v práve prihlásenú pohľadávku postúpiť podľa § 524 Občianskeho zákonníka, čím došlo k zmene veriteľa tejto prihlásenej pohľadávky. Postupník (sťažovateľ) sa však zmenou v osobe veriteľa nestáva automaticky aj účastníkom konkurzného konania. Veriteľ, ktorý nie je účastníkom konkurzného konania (tak, ako aj v danom prípade sťažovateľ), sa stane účastníkom konkurzného konania až po zverejnení oznámenia o právoplatnosti uznesenia o vstupe do konkurzného konania v Obchodnom vestníku v súlade s § 25 ods. 5 zákona o konkurze. Zo zisteného skutkového stavu je nepochybné, že sťažovateľ mohol práva spojené s nadobudnutou pohľadávkou vykonávať v konkurznom konaní od 13. septembra 2017 (§ 199 ods. 9 zákona o konkurze), keď sa v súlade so zákonom stal účastníkom konkurzného konania. Do tohto dňa, t. j. do 12. septembra 2017, mohol práva spojené s prihlásenou pohľadávkou vykonávať pôvodný veriteľ (ČSOB) ako účastník konkurzného konania. ČSOB ako oprávnený subjekt (zabezpečený veriteľ)

námietku poradia pohľadávky proti podstate podľa § 96 ods. 3 zákona o konkurze nepodala. Okresný súd správne právne posúdil a uzavrel, že sťažovateľ 14. júna 2017 nebol subjektom oprávneným namietat' u správcu poradie pohľadávky proti podstate. Sťažovateľ počas plynutia 30-dňovej zákonnej lehoty od zverejnenia oznamu o zostavení zoznamu pohľadávok proti podstate nemal postavenie účastníka konkurzného konania ako zabezpečený veriteľ a v konaní vedenom okresným súdom nielen nepreukázal, ale ani netvrdil, že má postavenie veriteľa pohľadávky proti oddelenej podstate.

Výklad ustanovení § 25 ods. 1 a 5 a § 96 ods. 3 zákona o konkurze prezentovaný sťažovateľom nie je správny a v súvislosti s konkurzným konaním neobstojí ani s poukazom na § 217 ods. 1 a § 234 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Okresný súd o žalobe sťažovateľa rozhodol 30. apríla 2018, teda v čase, keď sťažovateľ mal postavenie účastníka konkurzného konania. K účinkom zverejnenia oznamu podľa § 96 ods. 2 zákona o konkurze došlo 16. mája 2017 a 17. mája 2017 začala plynúť 30-dňová (prekluzívna) lehota na podanie námietky poradia pohľadávky proti podstate, ktorá plynula do 15. júna 2017. I keď sťažovateľ podal námietku podľa § 96 ods. 3 zákona o konkurze v zákonnej lehote, zákonné účinky podania tejto námietky nenastali, pretože na strane sťažovateľa absentovalo postavenie účastníka konkurzného konania. K podmienkam možnosti podania žaloby podľa § 96 ods. 6 zákona o konkurze veriteľom ako účastníkom konkurzného konania patrí podanie námietky a dodržanie prekluzívnej 60-dňovej lehoty na podanie žaloby, ktorá v danom prípade začala plynúť 17. mája 2017 a plynula do 17. júla 2017. Žaloba sťažovateľa došla okresnému súdu 14. júla 2017. Sťažovateľ sa stal účastníkom konkurzného konania 13. septembra 2017, teda po uplynutí prekluzívnej 60-dňovej lehoty na podanie žaloby. V čase podania žaloby sťažovateľ nemal postavenie osoby oprávnenej na podanie námietky a na podanie žaloby. Po uplynutí zákonnej lehoty nemá právny vplyv na postavenie sťažovateľa ako neoprávnenej osoby ani stav v čase vydania odvolaním napadnutého uznesenia okresného súdu.

6. Z uznesenia krajského súdu č. k. 16 CoKR 13/2018-78 z 24. októbra 2018 vyplýva, že ním bolo potvrdené uznesenie okresného súdu č. k. 36 Cbi 28/2017-52 z 30. apríla 2018. Vyslovené právne názory krajského súdu sú totožné s právnymi názormi uvedenými v jeho uznesení č. k. 16 CoKR 19/2018-76 z 23. októbra 2018.

7. Z návrhu sťažovateľa z 3. júla 2017 doručeného okresnému súdu 11. júla 2017 vyplýva, že v rámci konkurzného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 38 K 48/2015, týkajúceho sa úpadcu sťažovateľ žiada, aby okresný súd uznesením povolil jeho vstup ako nového veriteľa do konkurzného konania namiesto pôvodného veriteľa ČSOB, a to z toho dôvodu, že mu ČSOB zmluvou o postúpení pohľadávky z 18. marca 2016 postúpila svoje zabezpečené pohľadávky proti úpadcovi prihlásené do konkurzu 15. januára 2016 a vedené pod poradovým č. 1 a 2. Sťažovateľ pritom odkazuje na § 25 ods. 1 zákona o konkurze, podľa ktorého ak počas konkurzného konania dôjde k prevodu alebo prechodu pohľadávky, ktorá veriteľovi zakladá postavenie účastníka konkurzného konania, súd rozhodne na návrh nadobúdateľa pohľadávky o jeho vstupe do konkurzného konania, ak je v návrhu nadobudnutie pohľadávky preukázané. Inak návrh na vstup do konkurzného konania zamietne.

III.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy

zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

10. Na rozhodnutie o tej časti sťažností, ktorá pre porušenie čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy smeruje proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cbi 27/2017 a jeho uzneseniu z 30. apríla 2018, ako aj proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cbi 28/2017 a jeho uzneseniu z 30. apríla 2018, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Proti uzneseniu okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Treba poznamenať, že sťažovateľ možnosť podania odvolania proti uzneseniam okresného súdu aj využil.

11. Odlišná je situácia vo vzťahu k zvyšnej časti sťažností. Túto treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

11.1 O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

11.2 Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať

ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

11.3 Jadrom sťažností je tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého z výslovného znenia § 96 ods. 3 zákona o konkurze legitimovaným na podanie námietky poradia pohľadávky proti podstate je okrem iných subjektov aj každý subjekt tvrdiaci, že je veriteľom pohľadávky proti podstate. Aktívna legitímácia sťažovateľa preto vyplývala z predpokladu, že je daná už jeho legitímáciou na podanie námietok vyplývajúcou zo samotného statusu veriteľa. Sťažovateľ z toho vyvodzuje, že za aktívne legitimovaného treba považovať každého hmotnoprávneho veriteľa, a to bez potreby povolenia vstupu do konkurzného konania. Postačovalo teda samotné preukázanie skutočnosti, že sa sťažovateľ z hmotnoprávneho hľadiska stal veriteľom úpadcu.

11.4 Ústavný súd považuje argumentáciu krajského súdu za dostačujúcu a presvedčivú, bez známkov arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. Samotná okolnosť, že sťažovateľ má na vec odlišný názor, nezakladá bez ďalšieho porušenie jeho označených práv. K tomu treba zároveň dodať, že sťažovateľ s podrobnou argumentáciou krajského súdu vlastne priamo nepolemizuje, pretože sa zamerá len na polemiku s okresným súdom. Argumentáciu krajského súdu v podaných sťažnostiach ani neuvádza.

11.5 Z pohľadu ústavného súdu sa javí ako podstatná potreba dôsledne rozlišovať medzi aktívnou procesnou legitímáciou a aktívnou vecnou legitímáciou. Oprávnenie podať návrh na začatie konania (žalobu) možno označiť ako procesnú legitímáciu, lebo sa opiera

výlučne o procesné predpisy. V týchto prípadoch neprichádza vôbec do úvahy posudzovať, či navrhovateľ (žalobca) je aj aktívne vecne legitimovaný. Aktívnou vecnou legitimáciou totiž označujeme stav, keď strana konania je subjektom práva, ktoré je predmetom konania. Práve preto strana konania, ktorá bola aktívne procesne legitimovaná návrh podať, bude v konaní úspešná iba vtedy, ak sa preukáže, že je aj aktívne vecne legitimovaná, teda že je nositeľkou toho hmotného práva, ktorého sa v konaní domáha.

11.6 Krajský súd evidentne vychádzal vo svojich úvahách z už uvedeného ponímania procesnej a vecnej legitimácie. Podľa všetkého nemal žiadne pochybnosti o tom, že sťažovateľ bol aktívne vecne legitimovaný, pretože v dôsledku postúpenia pohľadávok zo strany ČSOB sa sám stal veriteľom úpadcu. Zároveň však bol toho názoru, že sťažovateľ v rozhodujúcich časových okamihoch (pri podaní námietok poradia pohľadávky proti oddelenej podstate a podaní oboch žalôb) nebol účastníkom konkurzného konania. Krajský súd vychádzal z § 25 ods. 1 zákona o konkurze, z ktorého vyplýva, že k zmene v osobe veriteľa v prípade prevodu alebo prechodu pohľadávky počas konkurzného konania môže dôjsť len na návrh nadobúdateľa pohľadávky a na základe kladného rozhodnutia konkurzného súdu. Podľa názoru krajského súdu teda nie je možné, aby sa nový veriteľ stal účastníkom konkurzného konania *ipso iure* už tým, že nadobudol vlastníctvo k pohľadávke od skoršieho vlastníka (veriteľa).

11.7 Sťažovateľ naproti tomu § 96 ods. 3 zákona o konkurze oprávňujúci podať námietku každého, kto tvrdí, že je veriteľom pohľadávky proti podstate, vykladá tak, že toto právo mu patrí bez ohľadu na to, či je, alebo nie je v momente uplatnenia námietky účastníkom konkurzného konania.

11.8 Ústavný súd je toho názoru, že oba výklady (interpretáciu krajského súdu, ako aj sťažovateľa) možno považovať za legitímne a ústavne konformné. Keďže je v primárnej právomoci všeobecných súdov vykladať zákony, ústavný súd sa cíti byť oprávnený do takéhoto výkladu zasiahnuť iba vtedy, ak ho možno považovať za ústavne nekonformný.

11.9 Napokon ústavný súd zdôrazňuje, že hoci sťažovateľ nadobudol pohľadávku od ČSOB ešte 18. marca 2016 (keď bola uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávky),

napriek tomu návrh okresnému súdu požadujúci povolenie vstupu sťažovateľa ako nového veriteľa do konkurzného konania namiesto pôvodného veriteľa ČSOB podal až 3. júla 2017, resp. jeho návrh bol okresnému súdu doručený 11. júla 2017. Návrh teda podal až po takmer 16 mesiacoch. Je jasné, že keby ho podal v primeranej dobe, v čase uplatnenia námietok a podania žalôb by už bol účastníkom konkurzného konania. Z právneho hľadiska by bola situácia odlišná v prípade, ak by sťažovateľ návrh na povolenie vstupu do konania podal v primeranom čase, avšak z dôvodu priťahov zo strany okresného súdu by v kritickom čase, keď bolo treba námietky, resp. žalobu podať, nebolo ešte o jeho návrhu právoplatne rozhodnuté. O takúto situáciu však nešlo.

12. Keďže ústavný súd sťažnosti odmietol, nie je už potrebné osobitne sa zaoberať návrhmi sťažovateľa na vydanie dočasného opatrenia.

13. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. januára 2019